На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 184 (1248)

Аўторак, 2 кастрычніка 2001 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень

Кошт: у кіёсках і крамах — 120 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па краіне захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі — кароткачасовыя дажджы. Вецер паўднёва-заходні, 5—10 м/с, месцамі парывы да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску, Магілёве — +13...+15, Мінску, Гродне — +14...+16, Гомелі, Брэсце — +15...+17.

Надвор'е ў наступныя двое сутак: часам дажджы, вецер паўднёва-заходні, 4—9 м/с; 3-га — парывы да 12—14 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +6...+10, удзень +11...+16, па поўдні — да +19.

ПУЛЬС

Прэм'ер-міністрам Беларусі прызначаны Генадзь Навіцкі

Ва ўрадзе мінулага складу Г.Навіцкі быў віцэ-прэм'ерам і курыраваў блок, у які ўваходзілі міністэрствы архітэктуры і будаўніцтва, сувязі, транспарту і камунікацый, па надзвычайных сітуацыях, жыллёва-камунальнай гаспадаркі, Дзяржкамітэт па авіяцыі, Камітэт па інвестыцыях пры Мінэканоміці, Камітэт па аўтамабільных дарогах пры Міністэрстве транспарту, Беларуская чыгунка і шэраг іншых структур.

Даведка БелаПАН. Г.Навіцкі нарадзіўся 2 студзеня 1949 года ў Магілёве. У 1971 годзе скончыў Беларускі політэхнічны інстытут, інжынер-будаўнік.

10 жніўня 1994 года быў прызначаны міністрам архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь, 11 мая 1998 года — намеснікам прэм'ер-міністра. З 6 кастрычніка 2000 года — прадстаўнік дзяржавы ў ААТ "Беларускі банк развіцця".

БелаПАН.

"За ўратаванне мемарыяла Курапаты"

Вядомыя грамадскія і культурныя дзеячы Беларусі ўвайшлі ў склад ініцыятывы "За ўратаванне мемарыяла Курапаты" і выступілі з заявай, у якой патрабуюць "тэрмінова спыніць будаўніцтва дарогі ў раёне Курапатаў".

Аўтары заявы нагадваюць пра гісторыю Курапатаў — месца масавых расстрэлаў і пахаванняў ахвяр сталінскага рэжыму. "У 1988 — 1989 гг. дзяржаўная камісія на чале з генеральным пракурорам Тарнаўскім пацвердзіла, што ў Курапатах бязвінныя людзі былі знішчаны НКУС, — гаворыцца ў заяве. — Таму ў 1993 годзе ўрочышча было занесена ў Дзяржаўны рэестр гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь як "месца згубы ахвяр палітычных рэпрэсій у 30 — 40-я гады XX стагоддзя". Курапатам быў нададзены статус першай катэгорыі гістарычна-культурных каштоўнасцяў". Аднак чарговая камісія правяла ў 1998 — 1999 гадах новае расследаванне, вынікі якога засакрэчаны дагэтуль.

Сёння, заяўляюць прадстаўнікі грамадскасці, "зноў узнікла небяспека страціць наш нацыянальны некропаль — Курапаты"; пашырэнне Мінскай кальцавой дарогі можа знішчыць магілы бязвінна забітых. У сувязі з гэтым ініцыятыва "За ўратаванне мемарыяла Курапаты" патрабуе: спыніць будаўнічыя работы; правесці дадатковыя археалагічныя даследаванні ў прыдарожнай зоне; пачаць неадкладны публічны дыялог адказных дзяржаўных структур з прадстаўнікамі ініцыятывы; абнародаваць вынікі паўторнага расследавання ў Курапатах; добраўпарадкаваць усё ўрочышча ў адпаведнасці са статусам помніка і стварыць належную ахову.

Сярод тых, чые подпісы стаяць пад заявай, — вядомыя беларускія пісьменнікі і паэты: Уладзімір Арлоў, Рыгор Барадулін, Васіль Быкаў, Ніл Гілевіч, Артур Вольскі, лідэр Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай Уладзімір Ганчарык, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Радзім Гарэцкі, былы спікер Вярхоўнага Савета Станіслаў Шушкевіч, лідэры шэрагу грамадскіх арганізацый — усяго каля 40 чалавек.

Наталля КУЛАГІНА, БелаПАН.

Еўропа не страчвае надзеі вярнуць Беларусь

Генеральны сакратар Савета Еўропы прыняў у Страсбургу дэлегацыю беларускай апазіцыі

Як адзначыў Анатоль Лябедзька, "Вальтэр Швіммер вельмі цёпла адносіцца да Беларусі і добра знаёмы з праблематыкай нашай краіны". Швіммэр адзначыў, што меркаванні апазіцыйнага боку будуць улічаны пры распрацоўцы далейшай стратэгіі Савета Еўропы ў адносінах з Беларуссю.

Усяго дэлегацыя Вярхоўнага Савета правяла больш за 20 сустрэч у камітэтах, палітычных групах з асобнымі ўплывовымі палітыкамі Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы. "Палітычная кампанія пад назвай "прэзідэнцкія выбары" — гэта прыпынак, які мы праехалі. Мы павінны аналізаваць, але разам з тым мы павінны глядзець у заўтрашні дзень. Па-першае, мы б хацелі, каб была каардынацыя дзеянняў усіх міжнародных структур, каб гэта было ў фармаце рэзалюцыі, якая была прынята Кабінетам міністраў 25 верасня, а таксама рэзалюцыі, якая была прынята ў студзені гэтага года на ПАСЕ. Ма зацікаўлены, каб гэтыя дзеянні не выходзілі за рамкі двух дакументаў", — паведаміў Радыё "Свабода" Анатоль Лябедзька.

Таксама стала вядома, што ў сваёй выніковай рэзалюцыі ПАСЕ заклікала ўлады Украіны стварыць камісію па справе знікнення журналіста Георгія Гангадзе. Анатоль Лябедзька лічыць, што "ўключэнне ў выніковую рэзалюцыю пункта аб стварэнні камісіі па справе Гангадзе як мінімум азначае, што справы палітычных знікненняў і забойстваў не з'яўляюцца ўнутранымі справамі гэтых дзяржаў".

Паводле меркавання беларускіх удзельнікаў апошніх сустрэч у Страсбургу, "Савет Еўропы стварыў прэцэдэнт, які можа стаць матывам для стварэння аналагічнай камісіі па справе гучных палітычных знікненняў у Беларусі".

Алесь СІЛІЧ.

ПРОТЕСТ

В Мозыре сельчан награждали автомобилями, а рабочим МТЗ не дали денег на хлеб

Штурм: трактарозаводцам дают зарплату.

Фото IREX/ProMedia.

Рабочие Минского тракторного завода, как говорится, на своей шкуре познали законы диалектики, а именно: материя из ничего не возникает — она лишь переходит из одного состояния в другое.

Миллиарды рублей, выделенных на мозырские "сельхоздожинки", — надо было где-то найти. Найти деньги на зарплату рабочим удается не всегда.

Денег в кассе МТЗ, этого монополиста, прямо скажем, не густо. Да и откуда им быть, если такторов продается не столько, сколько хотелось бы продавать.

В пятницу утром, так и не получив многократно обещанную заработную плату за август, рабочие вышли к заводскому "Белому дому". Площадь не вместила сотни недовольных: заводчане заполнили и прилегающую улицу Долгобродскую, таким образом перекрыв движение общественного транспорта.

А это уже — чрезвычайное происшествие. Причем событие сие на происки "продажной" оппозиции никак не спишешь: Александр Бухвостов — председатель отраслевого профсоюза — прибыл к месту волнений через полтора часа.

Городские власти в лице заместителя столичного градоначальника Николая Ерохина отреагировали на ЧП своим личным присутствием. Более того, похоже, что благодаря именно данному должностному лицу в отделении сбербанка по улице Чеботарева появились наличные деньги, и после обеда цехам 1, 2, 3-й очереди начали выдавать зарплату. Остальные цеха (4-я и 5-я очередь) получили деньги на следующий день — для МТЗ это была рабочая суббота).

Причины задержки руководители выдвигали самые фантастические. "Замполит" Николай Стукач обвинил банки, которые, мол, специально задерживают деньги и, проворачивая их, наваривают себе проценты. Главный финансист Валерий Бабарыкин гневно клеймил налоговые инспекции, подло снявшие деньги со счета МТЗ накануне дня зарплаты (напомню, что дата выплаты аванса по зарплате была 20 августа, а волнения рабочих начались лишь шесть недель спустя, 28 сентября. — **В.Щ.**). Сам же генеральный директор Михаил Леонов был в этот момент на сельхоздожинках в Мозыре.

Валерий ЩУКИН.

На стакан хватит — и хорошо?

Как ни странно, трамвайные пути загородили не мужчины, а... женщины в спецовках. Вот потом и не верь, что про нас, нежных, говорят: и в горящую избу войдет, и коня на скаку остановит

К 12.30 серая толпа разрослась, и уже не только трамваи не смогли продолжить свой обычный маршрут, но и другой транспорт. Однако это ни сколько не смутило водителя 84-го маршрута автобуса, который решил, вероятно, попасть в Книгу рекордов Гиннесса и поехал прямо на людей. Увидев, что живая стена не расступилась, он остановил автобус, достал монтировку и стал ею размахивать в воздухе, угрожая опустить на голову того, кто помешает ему ехать дальше. Мужчины, разъяренные такой дерзостью борца за справедливость, схватили, хорошо намяли ему бока и засунули обратно в дом на колесах. Еще один водила не успел вовремя нажать на тормоза и проехал по ногам забастовщика, который от боли перекричал толпу.

Желание поскорее наполнить кошелек заветными бумажками и ненависть к власти, мешавшей реализовать это желание, породили много нелепых ситуаций. Какой-то мужчина трес туфлями жены, требуя выдать деньги на их ремонт. Две старушки вспомнили прошедшие выборы и сцепились в споре о том, кто лучше: Гончарик или Лукашенко. Глухонемые рабочие нервно беседовали на пальцах. Повсюду носились проклятья и благой мат. Асфальт украшали пустые бутылки и окурки. Бастующая толпа то разбредалась, то вновь собиралась, пополняясь прибывшими людьми. Она напоминала собой стадо овец, лишенных вожака, которые знают, чего хотят, но не знают, как этого добиться.

К 12.40 народ потребовал начальства и его объяснений. Оно же, словно испытывая терпение, долго не желало появляться, а появившись, начало задурманивать головы слащавыми обещаниями выдать деньги в понедельник. Но толпа взбунтовалась еще больше, и тогда начальство в течение получаса нашло где-то деньги. Их стали выдавать в сберкассе, куда переместились бастующие рабочие.

Естественно, "денежный дворец" не мог вместить всех желающих, поэтому его пришлось брать штурмом. На какое-то мгновение людьми овладел азарт, и они дружно налегли на двери, которые с треском подались вперед. Одни хватались обеими руками за дверные косяки, повисая на них, как на распятье, чтобы не быть снесенными озверелой толпой. Другие, сконцентрировав всю свою злость на ребятах в форме, якобы ограничивающих свободу действий, пытались "наштукатурить" их на стенку старого здания. Хрупкая девушка попыталась пробраться к кассе, но была вытолкнута из очереди такими же, как сама, после чего отошла в сторону со слезами на глазах. Ей было неудобно и непривычно выпрашивать свои честно заработанные деньги. Попытки зайти в сберкассу с обратной стороны не увенчались успехом. Нужно было втолкнуться в кишащую массу и дождаться своей очереди, так называемого счастливого конца. Кто-то, пыхтя сигаретой, закричал: "Мужики, если сегодня деньги не выдадут, завтра не выйдем на работу. Нам много не надо: на стакан хватит — и хорошо!". А на стакан, как вы знаете, обычно хватает всегда. Вот и получается, что мы с вами живем хорошо...

Светлана ТЕРЕЩЕНКО, студентка-журналистка.

ДАЖЫМКІ

Не ведаю, як каму, а мне падаецца, што многія ў нашай краіне перакананы: хлебам і відовішчамі можна вырашыць складанасці і цяжкасці эканомікі і нашага быцця наогул. Пра гэта думаецца кожны раз, калі трапляеш на буйнамаштабныя мерапрыемствы кшталту "Дажынак"

Анатоль ГАТОЎЧЫЦ

Сёлета хлеб стаў агітацыйным сродкам у выбарчай кампаніі. Улетку вышэйшыя дзяржаўныя асобы абяцалі "хлебны дождж" на нашы галовы. Гучала лічба 7 мільёнаў тон збожжа.

Цяпер пра сем мільёнаў ніхто нават і не заікаецца. Віцэ-прэм'ер і кіраўнік аргкамітэта "Дажынак" Аляксандр Папкоў, адкрываючы ў пятніцу рэспубліканскі фестываль, нават не назваў канкрэтную лічбу атрыманага збожжа. Заявіў толькі, што валавы збор перавысіў леташні на 500 тысяч тон.

Назаўтра сам Аляксандр Лукашэнка сказаў, што ў краіне сабрана каля 6 мільёнаў тон.

Гомельская вобласць, якая прымала гасцей, таксама высокім вынікам не можа пахваліцца. Паводле звестак аблсельгасхарча, у рэгіёне намалочана 591,4 тысячы тон збожжа, альбо 17,8 цэнтнера з гектара. Недабор тлумачаць моцнай летняй спёкай. Павысіць валавы збор прыкладна на 20 тысяч тон гаспадаркі наважаны за кошт кукурузы, абмалот якой пакуль яшчэ не скончаны.

Зрэшты, пра слабенькі ўраджай можна асабліва і не турбавацца. У Мазыры Аляксандр Лукашэнка пахваліў гамельчукоў за іншы паказчык: вобласць забяспечыла яму 85-працэнтную падтрымку на выбарах.

Гродзеншчына, каб заняць першае месца, што называецца, у поце здабывала на жніве 1 мільён 200 тысяч тон збожжа.

Глядзіце, хто прыехаў...

Кожная вобласць і Мінск везлі на "Дажынкі" ў Мазыр каля 80 хлебаробаў і кіраўнікоў рознага рангу — лепшых камбайнераў, кіроўцаў аўтамашын, старшыняў калгасаў, выканкамаў і іх намеснікаў.

Гомельшчына сустракала гасцей на сваіх межах. Як толькі два аўтобусы берасцейскіх хлебаробаў дабраліся да Жыткавіцкага раёна, іх перапынілі мясцовыя кіраўнікі і работнікі грамадскага харчавання. Частавалі гарэлкай, закускай і нават падаравалі радыёпрыёмнікі. Усім.

Падобны рытуал практыкаваўся і на іншых накірунках прыезду дэлегацый.

Мазыр сустрэў гасцей памаладзеўшым. Асабліва гэта заўважна ў цэнтры. На аднаўленне ягонай цэнтральнай часткі ўрад выдаткаваў амаль 2 мільярды рублёў. Пафарбаваны дамы і гарвыканкам, заменены шыферныя дахі на металачарапічныя, рэканструяваны Дом культуры, зроблены летні амфітэатр, укладзена тратуарная плітка, новы асфальт, паўз бойкія вуліцы ўстаноўлена адмысловая бетонная агароджа.

Уздоўж набярэжнай ракі Прыпяць размясціліся рознакаляровыя зборныя павільёны гандлю. Спатрэбілася 800 машын, каб прывесці ў Мазыр прадукты, абсталяванне, абслугу.

Асартымент забяспечвалі не толькі раённыя спажывецкія таварыствы, абласное дзяржаўнае прадпрыемства "Аблгандальсаюз", але і Мінскі завод ігрыстых він, фабрыкі "Камунарка", "Слодыч", "Спартак", "Чырвоны харчавік", Рэчыцкі піўзавод ды іншыя. Гандлёвае таварыства "Зубр" з Гомеля выставіла нават мясную закуску па-прэзідэнцку. Кіло — 6393 рублі.

Напачатку 14-й гадзіны ля гатэля "Прыпяць", дзе пасялілі хлебаробаў, выстраілася калона. Чалавек з паўтысячы. Наперадзе віцэ-прэм'ер Аляксандр Папкоў і міністр сельскай гаспадаркі Міхаіл Русы, "вертыкальныя" кіраўнікі Гомельскай вобласці. За імі — гаспадары, хлебаробы Мазырскага раёна, далей, паводле алфавіту, дэлегацыі ад усіх абласцей і раёнаў-пераможцаў — Іванаўскага, Докшыцкага, Рэчыцкага, Гродзенскага, Нясвіжскага, Касцюковіцкага.

Са сцэны віцэ-прэм'ер Аляксандр Папкоў выказаў падзяку "героям збожжавай нівы", усім, хто нястомна працаваў "на карысць нашага беларускага караваю, які закліканы забяспечыць кожнага грамадзяніна хлебам, і ўсім тым, што яму належыць паводле нашых беларускіх традыцый".

Камбайнеры і кіроўцы аўтамашын, заняўшыя першыя, другія і трэція месцы на жніве, атрымалі прызы — аўтамабілі, тэлевізары і халадзільнікі. На гэтым, уласна кажучы, ўсё і скончылася. Галоўныя героі "згубіліся" ў "Дажынках".

Канешне, іх вазілі паіць, карміць, начаваць, але для шырокай публікі іх асобы так і засталіся за сямю замкамі. Ну што, напрыклад, даведаліся людзі пра сямейны экіпаж Мікалая Мярэчкі з калгаса "Бальшавік" Іванаўскага раёна альбо пра такі ж экіпаж бацькі і сына Канібалоцкіх з калгаса-аргафірмы "Рассвет" Смалявіцкага раёна?

Нехта, магчыма, запярэчыць: так для пераможцаў і канцэрт ладзіўся.

Усё гэта так, але давайце паглядзім больш уважліва і на канцэртную праграму. Аргкамітэт вырашыў культурную праграму надзвычай проста: запрасіў у Мазыр зорак эстрады і калектывы мастацкай творчасці — і ўсё тут.

А што, уласна кажучы, унеслі яны ў свядомасць людзей пра здаўна існуючыя ў народзе дажынкі? Нешта я не бачыў ні аднаго жніўнага танца, ні аднаго карагода з нагоды заканчэння цяжкай працы. А чаму не відаць на "Дажынках" Багіні з вянком і снопам залатога калосся? Няўжо цяжка заглянуць ў кнігі даследчыкаў нацыянальных традыцый нашага краю, каб надаць святу хаця б нейкае адценне дажынкавага абраду? Нельга ж сапраўды лічыць працягам традыцыі тое, што, здаецца, Наталля Тамела здолела запрасіць на сцэну "вясковага" міністра Русага, і ён па-маладзецку прытанцоўваў, пакуль Наталля выконвала сваю песню.

"Дажынкі" на тое і свята, каб не ператвараць іх у грандыёзную, але банальную па сваёй сутнасці п'янку на адкрытым паветры.

Чым сэрца супакоіць

На другі дзень "Дажынкі" ў Мазыры наведаў Аляксандр Лукашэнка. Візіт кіраўніка дзяржавы на сваё галоўнае свята быў надзвычай кароткім — усяго гадзіны на тры.

Высокі госць паведаміў мазыранам, што не мог не прыехаць на "Дажынкі". Акурат вяскоўцы безагаворачна падтрымалі яго на выбарах. Лукашэнка дзякаваў усім, хто дапамагаў вёсцы. Згадаў нават пра чыгуначнікаў, вайскоўцаў, прадпрымальнікаў. Ён пераконваў вяскоўцаў, звезеных на "Дажынкі" з усіх рэгіёнаў краіны, што прасіць падмогі за сваю працу не сорамна.

Ён наогул перакананы, што цяперашняя эканамічная палітыка правільная. Пацвярджэнне таму — вынікі прэзідэнцкіх выбараў. Рэформамі, як сказаў Лукашэнка, зямлю не ўзарэш і карову не падоіш.

Тым не менш здабыткі сёлетняга ўраджаю кіраўніка дзяржавы не зусім задавальняюць.

— Для таго, каб нармальна жыць і хадзіць з горда ўзнятаю галавою, — сказаў Аляксандр Лукашэнка, — нам трэба атрымліваць 10 мільёнаў тон хлеба ў год. Нам трэба вырошчваць мяса да кілаграма ў суткі — такія павінны быць прывагі. І нам трэба надойваць 5 тысяч кілаграмаў малака на карову. Як толькі мы гэтага дасягнем, тады не будзе папрокаў ні з майго боку да асобных кіраўнікоў і спецыялістаў, і вы ўсе не будзеце мець да мяне і дзяржавы прэтэнзій.

"Дажымкі"

Гэтае злёгку мадэрнізаванае слова я пачуў таксама ў Мазыры. Ім прамыслоўцы характарызавалі сутнасць "Дажынак". Каб правесці гэтае відовішча, спатрэбілася амаль 5 мільярдаў рублёў. 2 мільярды адпусціў урад, 400 мільёнаў — аблвыканкам. Астатнія трэба было знайсці на прадпрыемствах, у арганізацыях і філіях банкаў.

Важкія сумы грошай атрыманы ад ААТ "Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод", прадпрыемства транспарціроўкі нафты "Дружба".

Больш як паўмільярда рублёў горад завінаваціўся будаўнікам за праведзеную рэканструкцыю. Што называецца, павіслі ў паветры выдаткі за 5-кіламетровую асфальтавую дарогу да саўгаса-камбіната "Зара", куды меўся завітаць, але не заехаў, галоўны госць "Дажынак".

А колькі сродкаў прыйшлося ахвяраваць на падарункі! Аб'яднанне "Гомсельмаш", у прыватнасці, падарыла кормаўборачны камбайн калгасу "50 год Кастрычніка" Рэчыцкага раёна. Беларускі металургічны перадаў вяскоўцам трактар МТЗ. За ўсім гэтым — значныя сумы.

І вось што характэрна: "аброк" прыходзіцца аддаваць як мінімум тры разы ў год: вясною, каб вяскоўцы змаглі пасеяць, улетку, каб убралі, увосень, каб пагулялі. Адным словам, "дажымаюць" і на хлеб, і на відовішча.

Між тым рэальных крокаў эканамічнага абнаўлення аграпрамысловага комплексу пакуль не бачна. Заблытанай застаецца сістэма фінансавання АПК. Ні ў якія вароты не лезе цэнаўтварэнне: у вяскоўцаў прадукцыя прымаецца за вельмі смешныя цэны, а ў рознічным гандлі яна ў 2—3 разы даражэй.

Гаспадаркі звязваюць да таго ж па руках і нагах шматмільённыя "старыя" даўгі. Калі вёску не вызваліць яшчэ і з гэтых пут, то ніякія фінансавыя "дажымкі" пампезныя "Дажынкі" не выратуюць.

Міхаіл Шалеў прызначаны намеснікам дзяржсакратара Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь

Міхаіл Шалеў нарадзіўся ў 1949 годзе ў расійскім горадзе Тула. У 1970 годзе скончыў Казанскае вышэйшае танкавае вучылішча, у 1978 — Ваенную акадэмію бронетанкавых войскаў, у 1987 — Ваенную акадэмію Генштаба. Праходзіў службу ў танкавых і мотастралковых войсках. Камандаваў узводам, ротай, батальёнам, палком, дывізіяй. Быў начальнікам штаба агульнавайсковай арміі і начальнікам Мінскага вышэйшага ваеннага каманднага вучылішча. З мая 1995 года працуе ў дзяржсакратарыяце Савета Бяспекі Беларусі, апошнія тры гады — на пасадзе начальніка аддзела. Генерал-маёр запасу.

БелаПАН.

Народная Воля 2 КАСТРЫЧНІКА 2001 г.

РЭГІЁН

Кіно адмяняецца

Крычаўскі райвыканкам адмяніў правядзенне запланаванага на канец верасня рэгіянальнага адкрытага фестывалю аматарскіх кіна-відэафільмаў і фатаграфіі. Што з'явілася сапраўднай прычынай адмены, дакладна невядома.

Паводле інфармацыі, атрыманай ад работніка Крычаўскага раённага выканаўчага камітэта, які выступаў адным з арганізатараў правядзення фестывалю і які зараз звольнены з працы, мерапрыемства было шырока разрэкламавана не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі — на Украіне. Аб сваім удзеле ў якасці канкурсантаў заявілі прадстаўнікі з Крычава, Бабруйска, Магілёва, Мінска. Акрамя таго, абяцалі прыехаць некалькі творчых калектываў з украінскіх гарадоў. Па некаторых падліках, на суд гледачоў і журы павінны былі выстаўляцца каля 30 работ. Для параўнання: на I Нацыянальным фестывалі аматарскіх і студэнцкіх кіна-выдэафільмаў у Мінску было прадстаўлена толькі 17 работ. Чакалася, што ў журы возьмуць удзел Віктар Шавялевіч — вядучы рэжысёр БТ, прадстаўнікі прафесійнай кінастудыі "Таццяна" і Саюза кінематаграфістаў Беларусі, кіраўнік Магілёўскага абласнога тэлерадыёаб'яднання ды іншыя вядомыя ў прафесійных колах людзі.

Айчынныя і замежныя кінафотааматары засталіся, як гаворыцца, каля "разбітага карыта", тым больш, што арганізатары нават не патурбаваліся патлумачыць прычыну адмены фестывалю.

Да даты

(Рознае бачанне падзеі)

Старажытнаму Крычаву 30 верасня споўнілася 865 гадоў. За сваю шматвяковую гісторыю горад перажыў феерыю разнастайных па сваёй сутнасці падзей — славутых і не вельмі годных, радасных і сумных. Тут і бясконцыя памежныя войны з усходняй суседкай, і вядомыя бунты Васіля Вашчылы, тут і эвалюцыйнае развіццё Крычава з яго ваяўнічым гербам (падараваны ў 1633 годзе) і традыцыямі Магдэбургскага права, тут і трагедыя расійскага панавання, якое пачалося з закабалення вольных мясцовых жыхароў каханкам Кацярыны II князем Пацёмкіным, тут і знішчэнне практычна ўсіх архітэктурных і культавых помнікаў, тут і тысячы рэпрэсаваных, тут і бяздушша, якое пасялілася ў сэрцах нашчадкаў ганарлівых крычаўцаў...

Да гэтай даты мясцовая "вертыкаль" прымеркавала шэраг святочных і масавых мерапрыемстваў. Сярод іх конкурс для маладых крычаўцаў "Што я ведаю пра вайну", ускладанне кветак і гірляндаў да шматлікіх помнікаў удзельнікам і ахвярам другой сусветнай вайны, выстаўленне ганаровай варты да помніка У.Леніну, дэманстрацыя па ўсім раёне фільмаў на ваенна-патрыятычную тэматыку ды іншыя карысныя, на думку выканкамаўскага чынавенства, акцыі.

Крадуць

На працягу 2001 года Клімавіцкі раён Магілёўскай вобласці літаральна захлынула хваля крадзяжоў каляровых металаў. На сённяшні дзень на тэрыторыі раёна зафіксавана каля 90 фактаў разукамплектавання ліній электраперадач. Гэта абсалютны рэкорд у Беларусі.

Некалькі дробных і буйных кропак па скупцы медзі і алюмінію, што месцяцца ў гаражах, хлявах, нежылых дамах, а то і проста ў кватэрах, бесперапынна працуюць нават уначы. Атрыманы такім чынам метал вывозіцца ў суседнюю Расію.

Па невядомых прычынах, праваахоўныя органы, якія павінны займацца прафілактыкай і раскрыццём падобнага роду злачынстваў, працуюць крайне неэфектыўна. Пра гэта афіцыйна паведамілі прадстаўнікі Клімавіцкага раённага выканаўчага камітэта. Так, раскрываемасць крадзяжоў каляровых металаў знізілася сёлета ў параўнанні з мінулым годам практычна на 50%. Мелі месца неаднаразовыя адказы ва ўзбуджэнні крымінальных спраў па падобных фактах.

Андрэй КУЗЬМІН,
кіраўнік інфармацыйнай службы "Кантакт-цэнтр".

г.Крычаў.

ЗАКУЛИСЬЕ

ДИССЕРТАНТЫ

У многих государственных чиновников всепоглощающая Страсть — погоня за учеными званиями

О том, как, где и по какой теме защищался тот или иной чиновник, в Высшем аттестационном комитете Беларуси узнать весьма проблематично. Точнее, практически невозможно. По словам заместителя председателя Высшего аттестационного комитета Владимира Пархоменко, "ВАК не ведет отдельный учет соискателей ученых степеней и ученых званий, которые занимают высокие государственные посты, потому как это не предусмотрено нормативными документами". Тем не менее еще в конце прошлого года главному ученому секретарю ВАКа было поручено в первый номер журнала "Аттестация" за 2001 год подготовить статью на эту тему. Однако этот материал почему-то не появился ни в первом, ни в последующих номерах официального издания ВАКа.

Когда чиновники успевают писать научные труды — тема для отдельного исследования. С отправленными в отставку все понятно — свободного времени хоть отбавляй, были бы мысли. А те, кто по долгу службы почти круглосуточно находятся рядом с первым лицом государства? Между прочим, некоторые из них, по собственному признанию А.Лукашенко, аж "счернели от работы", им, понимаешь, продохнуть некогда...

Диссертации у высоких чиновников сыплются, как лепешки после прохода по улице колхозного стада. Это бедные аспиранты с юными мозгами не могут за два отведенных года "выдавить" работу в срок, а у тех, кто при власти, получается это ловко и быстро. Не иначе, как лунатики, — днем потеют у государственного кормила, а по ночам, забывая о женах, стряпают диссертации.

Номенклатурные гении

В одной из своих статей бывший главный президентский юрист Александр Пласковицкий заметил: "Такой специалист по сантехнике, как **Михаил МЯСНИКОВИЧ**, за пять лет работы на высоких должностях защитил две диссертации и стал доктором экономических наук. И при этом всегда производил впечатление человека, который "денно и нощно служит царю и Отечеству". И в госаппарате таких диссертаций тысячи, таких докторов сотни. Есть даже особая академия, где запишут в академики любого чиновника. Многие, кстати, записались".

Действительно, в 1994 году, будучи первым вице-премьером Михаил Владимирович защитил кандидатскую на тему *"Условия и факторы становления рыночной экономики в Республике Беларусь"*. А через пять лет, "отстояв" в Санкт-Петербурге работу на тему экономики военной промышленности Беларуси, экс-глава Администрации президента стал доктором наук. Для некоторых это стало почти сенсацией: Мясникович, у которого, по словам его босса, от работы горб вырос, написал докторскую! Правда, злые языки судачили, что якобы сей научный труд Михаил Владимирович писал с помощью одного из бывших начальников главного управления кадров Администрации президента, который в 1999 году также часто ездил в Санкт-Петербург.

Рассказывают, долгое время Мясникович не признавался, что защитился в России. Осторожничал. Опасался ненужных разговоров и сплетен. Кстати, эхо этих самых разговоров долетело и до Александра Григорьевича, который, говорят, все-таки поинтересовался, как Мясникович одновременно умудряется почти круглосуточно заниматься важнейшими государственными делами, быть чуть ли не белорусским Сусловым, корпеть над диссертацией и при этом свежо выглядеть.

Кроме всего прочего, нынешний помощник президента по особо важным поручениям является автором учебного пособия. К сожалению, в каком из белорусских вузов перед экзаменом по экономике настоятельно рекомендуют изучить пособие Мясниковича по экономике, узнать не удалось.

Директор департамента по гуманитарной помощи, помощник президента по особым поручениям **Виктор КУЧИНСКИЙ** тоже не лыком шит. Подался в соискатели ученой степени. Времена, когда его за неуспеваемость исключали из университета, — в далеком прошлом. Теперь Виктор Францевич весьма охочий до наук. В будущем обязательно планирует защитить диссертацию на тему "Развитие парламентаризма в Республике Беларусь", над которой уже работает. Виктору Францевичу, конечно же, невдомек, что парламентаризм в нашей стране и не думает развиваться. Есть просто-напросто две палаты с "карманными" депутатами, которые проштампуют любой заказанный закон.

Если Виктор Кучинский мечтает стать хотя бы кандидатом наук, то заместитель главы Администрации президента **Леонид КОЗИК** уже давно доктор наук. Правда, в нашей стране его диплом пока не сертифицирован. Поэтому в России Козик — доктор наук, а в Беларуси — всего лишь кандидат. В ближайшем будущем экс-вице-премьер намеревается разобраться с этим недоразумением и переслать все необходимые документы председателю белорусского ВАКа. Пока просто некогда было этим заниматься — Леонид Козик активно осваивается на новом месте работы, привыкает к новым должностным обязанностям. Идеологией он не занимается — это, как выяснилось, епархия другого заместителя главы Администрации — Князева. Козик координирует работу с правительством и кадрами. Одновременно, видимо, ломает голову над тем, как совершить "новое экономическое чудо". Одно белорусское чудо уже есть — под руководством Александра Григорьевича страна семь лет строила рыночный социализм. Построила — во многих колхозах месячная зарплата в 60—70 тысяч считается настоящим чудом.

Нелегка наша жизнь, а поэтому и мудрят высокие государственные мужи над трудными темами. Вот название одной из монографий того же Леонида Петровича Козика — "Экономическая интеграция и теория управления сложными экономическими системами". А месяц назад у Леонида Петровича вышла новая книга: "СНГ — реалии и перспективы", в которой он обстоятельно анализирует итоги десятилетнего развития СНГ. К какому выводу приходит автор в конце своих размышлений, догадаться не сложно: если, не дай Бог, СНГ развалится, Беларуси светлого будущего не видать, на Западе нас никто не ждет, поэтому единственное, что может спасти белорусский народ, — это интеграция.

Если брать президентскую Администрацию, то, пожалуй, самым лобастым мужиком является ее глава **Урал ЛАТЫПОВ** — доктор юридических наук (1993), профессор (1994). Специалист по вопросам международного терроризма. Про научные труды Урала Рамдраковича баек не слагают — никто не сомневается в том, что все научные работы он писал самостоятельно. Еще до того, как пошел в чиновничий аппарат.

Чего, кстати, не скажешь о председателе Брестского облисполкома **Василии ДОЛГОЛЕВЕ**. В 1974 году закончил Минский радиотехнический институт. Как учился — не станем говорить. Став депутатом Верховного Совета 12-го созыва, решил заочно пополнить знания в Белорусском государственном экономическом университете. А когда и этого показалось мало, защитил кандидатскую диссертацию на тему: "Закономерности экономической интеграции стран СНГ на современном этапе". Вдобавок стал... академиком аж двух (!) академий — Международной академии информации и Академии изучения проблем национальной безопасности. Как звучит! А по лицу не скажешь...

И вообще, тут не справляешься с работой в одной редакции, главный редактор вечно недоволен, а вот человек заправлял проблемами вначале всей Беларуси, потом Беларуси и России, сейчас в думах о целом Западном крае — и диссертации клепает, как кузнец печные вилы! Правда, почему-то защищает он их не по специальности, полученной когда-то в радиотехническом институте, а подался в общественные науки. В те, которые держатся не на серьезных исследованиях, а на словах. Зачастую — пустых.

Люди старшего поколения нынешнего председателя комиссии по Национальной безопасности Совета Республики Национального Собрания Беларуси **Николая ЧЕРГИНЦА** помнят как неплохого футболиста. Наигравшись вдоволь, он сделал нормальную милицейскую карьеру. О его литературных трудах не хочется говорить, но, стоит заметить, не каждый может похвастаться корочками члена Союза писателей. Впрочем, как и корочками кандидата юридических наук. Вот так — был всего лишь футболистом, а тут — ученый. Кстати, Николай Иванович стал, не поверите, академиком Международной академии организационных и управленческих наук и академиком Международной академии информационных процессов и технологий. Дважды академик! Даже лауреатам Нобелевской премии это не снилось. Видимо, не случайно Лукашенко взял Чергинца начальником избирательного штаба. Такие не проигрывают! Подумаешь, Буш сказал, что у белорусского народа украли победу. Главное — выиграли Лукашенко и Чергинец.

В докторах наук ходит и известный депутат Палаты представителей **Иван ПАШКЕВИЧ.** Защитился он 23 февраля нынешнего года на Украине в Международной кадровой академии и открытом Университете США по теме "Специфика и приоритеты государственной политики информатизации как подсистема политического процесса". Сомнений в том, что Иван Иванович писал диссертацию самостоятельно, не возникает: в отличие от некоторых чиновников, которые путаются при попытке озвучить название собственных научных трудов, он произносит свою тему на одном дыхании и сразу начинает рассказывать, в чем суть исследований. Пашкевич настолько увлечен процессами информатизации, что может говорить об этом часами. Не сбиваясь. Даже если человек, с которым он беседует, ничего в этом не смыслит и с трудом отличает компьютер от телевизора.

Работая в Администрации президента, Иван Иванович имел счастье наблюдать, как пишутся чиновничьи диссертации. "Я курировал направление науки, и мне иногда приходилось просматривать отдельные опусы. Одни сочиняли диссертации на темы типа "Роль комсомола в мелиорации Полесья". Другие специализировались исключительно на политологии или национальной проблематике. Это проще всего. Материал можно собрать богатейший, но многим на самом деле просто лень его обработать. И диссертациями часто называют просто поверхностные, хилые, полубредовые записки, справки. Поэтому многие диссертации высокопоставленных чиновников оказываются засекреченными, хотя и не содержат никаких сведений, имеющих отношение к государственной безопасности.

Почему многие чиновники предпочитают защищаться не в Беларуси? Во-первых, у нас не всегда есть специализированные советы по той или иной проблематике. Во-вторых, защищаться на белорусском материале легче всего в чужой стране. Свою некомпетентность легко можно скрыть национальными особенностями.

Я намеренно защищался на Украине. Мне, в отличие от многих, не нужна пятипроцентная надбавка к зарплате за звание. К тому же белорусский ВАК автоматически признает диссертации, которые защищены в любом российском, но не украинском, вузе. Я — доктор философских наук. Мой диплом признается во всем мире. Но только не в Беларуси. Но метать бисер перед нашим ВАКом я не собираюсь.

Заваливают ли диссертации по политическим мотивам? Однозначно да. Я столкнулся с этим, работая в Администрации президента, когда перед нами стояла проблема разработки новой государственной идеологии".

Когда Иван Иванович говорил о том, что многие белорусские чиновники стараются защищаться в сопредельных государствах ("свою некомпетентность легко можно скрыть национальными особенностями"), он, конечно, имел в виду не себя, а других. Кого — не назвал.

В 1999 году в России защитился и стал кандидатом социологических наук министр обороны Беларуси генерал-полковник **Леонид МАЛЬЦЕВ**. Правда, неизвестно: это произошло до его "пьяной выходки" в Минском медуниверситете, когда Александр Лукашенко на глазах у огромной аудитории эскулапов освободил его от министерского поста, или после этого. Если после, то Александра Григорьевича можно понять: защитившись, человек явно поумнел, теперь подшофе на трибуну не будет лезть, можно опять доверить должность министра обороны. А может, у Александра Григорьевича такая метода: сначала человека носом в грязь, а потом — к ноге?

Александру ЛУКАШЕНКО, говорят, несколько раз тоже ненавязчиво пытались предложить защитить диссертацию. По любой теме. И в любом вузе. Люди, приближенные к "телу", свидетельствуют, что всякий раз разговор заканчивался шумно. Власть для Александра Григорьевича, видимо, дороже не только научных званий и степеней, но и символических материальных благ, которые имеют в нашем бедном государстве ученые. Да и зачем ему быть ученым, если с докторами наук не только отечественных, но и кембриджских университетов Лукашенко разговаривает так же, как разговаривает с простым токарем или доктором наук Михаилом Мясниковичем...

Чиновничья академия

В Международной академии информационных технологий (МАИТ) в "академики" могут записать любого высокого чиновника. Возглавляет это заведение доктор наук, профессор, лауреат Госпремии СССР, член-корреспондент НАН Беларуси **Геральд МАНЬШИН**. В кулуарах резиденции президента его называют "хорошим человеком и отменным психологом".

В свое время одним из первых дипломантов МАИТ стал помощник президента **Сергей ПОСОХОВ.** Сергей Алексеевич — человек, без всякого сомнения, образованный. Однако наивно полагать, что государственные мужи типа Сергея Алексеевича действительно сушат свои мозги над диссертациями. Рассказывают, что в МАИП для получения звания кандидата любых наук достаточно прочитать доклад. На любую тему. Или не прочитать, а просто душевно побеседовать, например, за чашечкой кофе.

За "халявные" степени некоторые чиновники умудрялись даже получать госдоплату. Говорят, конец этому безобразию положил бывший вице-премьер **Владимир РУСАКЕВИЧ**.

Несколько лет назад деятельностью Белорусского отделения Международной академии информационных процессов и технологий (именно так тогда называлась академия) заинтересовалось Министерство юстиции Беларуси. В самой академии признавали, что их дипломы действительно не признает ВАК и их статус ни в коем случае не тянет на обязательное вознаграждение владельца. Правда, оставалось непонятным, каким законом руководствуется академия, присуждая ученые степени и звания. Поэтому Минюст отказал БО МАИПТ в перерегистрации. Но позже эта общественная организация все же перерегистрировалась.

Затем по поводу деятельности академии в письме в Минюст возмутился Высший аттестационный комитет: *"...дыпломы, атэстаты і другія дакументы, выдадзеныя ў абыход дзяржаўнай сістэмы атэстацыі, не з'яўляюцца сведчаннем навуковай і навукова-педагагічнай кваліфікацыі і наносяць шкоду не толькі новаяўленым "дактарам", "кандыдатам", "прафесарам", "дацэнтам" і г.д., але і навуцы, адукацыі, усяму грамадству".* А Кабинет министров издал постановление, в котором сообщалось, что в Беларуси признаются лишь *"дипломы кандидата наук, доктора наук и аттестаты профессора, доцента государственного образца, выданные аттестационными органами бывшего СССР и Российской Федерации"*. И выдавать в Беларуси подобные документы имеет право только ВАК.

БО МАИПТ вынесли предупреждение о незаконности действий в присуждении ученых степеней и присвоении ученых званий. Практически в это же время в Министерство юстиции пришло письмо из Московского отделения МАИПТ, где сообщалось, что Международная академия решила изменить свою структуру и поэтому Белорусское отделение исключается из ее реестра. После перерегистрации у Маньшина появилась уже своя академия.

Геральд Григорьевич не из тех, кто так просто сдается. Руководство академии обвинило ВАК в том, что он своими действиями поверг в *"руины государственную науку"*, что ВАК *"архаическое и явно регрессивное учреждение"*, он предназначен лишь для *"обоснования надбавок за степени и звания"* и что академия готова *"добиться перед правительством страны существенной перестройки или ликвидации ВАКа"*.

Кто знает, может, когда-нибудь Геральд Маньшин и добьется ликвидации ВАКа, но пока, как пояснил начальник управления общественных объединений Министерства юстиции **Михаил СУХИНИН**, дипломы, выданные МАИТ, вне этой организации юридической силы не имеют. А звания и степени МАИТ существуют только для внутреннего пользования. Так сказать, для поднятия статуса и настроения членов академии.

Назвать имена высокопоставленных государственных чиновников, которые имеют честь быть "академиками" МАИТ, а заодно имеют слабость ко всяким дипломам, медалям и прочим побрякушкам, Геральд Григорьевич Маньшин отказался. С некоторых пор он не любит общаться с независимой прессой... А может, у руководителя "чиновничьей академии" просто времени не хватило — чтобы перечислить всех своих "академиков" ему бы, видимо, и дня не хватило. Представьте себе: всех их в одночасье ставят на государственный подкорм — казна сразу опустела.

Обиженный ВАК

Недавно на страницах "Народной воли" было опубликовано интервью с доктором социологических наук, профессором **Александром ЛЕВКО**, который заявил, что в нынешних условиях защита диссертаций с критикой государственного устройства и системы экономики Беларуси невозможна. "ВАК Беларуси, по существу, превратился в инструмент политической цензуры и проводит своеобразную селекцию научных работ через призму определенных политических и идеологических критериев. Тем самым определяются "свои" и "чужие". "Свои" утверждаются, а "чужие" отбрасываются как "научно несостоятельные"...

Можно утверждать, что в ВАКе Беларуси введена жесткая политическая цензура со стороны сторонников коммунистической идеологии...

Сегодня наша наука буквально наводнена учеными, которые не имеют к ней никакого отношения: бывшими заместителями министров, партийными, комсомольскими работниками, крупными и мелкими чиновниками. Некоторые из них стали академиками, членами-корреспондентами и заняли ключевые посты в системе образования и управления наукой...

ВАК Беларуси со времен своего образования превратился в кузницу научных кадров кандидатов наук и докторов из номенклатуры: государственных чиновников, высокопоставленных военных и офицеров КГБ. Тем более, что ученая степень сегодня является своеобразной визитной карточкой для дальнейшей карьеры".

Председатель ВАКа Беларуси **Анатолий ДОСТАНКО** все вышесказанное опровергать не стал. Анатолий Павлович просто отказался дать интервью "Народной воле", заявив: "Вы печатаете совершенно непроверенные факты. Чего я вам буду отвечать? Не буду отвечать!.. Обходитесь без меня".

Обошлись.

Но, уважаемый Анатолий Павлович, любое опровержение с вашей стороны должно быть аргументированным. Вы не мальчик из БПСМ, а человек, занимающий солидную должность, извольте интеллигентно держать удар. Зарплату Вам платят налогоплательщики, к которым относятся и читатели "Народной воли", а потому мы вправе поинтересоваться, что делается в белорусской науке. Поэтому хотите Вы этого или нет, но к этой теме мы еще вернемся.

Даша ПАВЛОВСКАЯ,
Игнатий ЗАБОРОВСКИЙ.

ПУЛЬС

Любимая машина Марата

Тридцатилетний юбилей своего транспортного средства отметит в этом году минчанин Марат Гринкевич (на снимке). В 1971 году он соорудил эту "машину" из фанеры и стеклопластика на базе мотоцикла ЯВА-350. С тех пор другой вид транспорта Марат Гринкевич не признает.

Фото Виктора ТОЛОЧКО, БелТА.

У Мінску адкрыўся VI Міжнародны фестываль праваслаўных песнапенняў

Фестываль песнапенняў праводзіцца па благаславенні Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі. Свята арганізавана міністэрствамі культуры і адукацыі сумесна з БПЦ.

Да ўдзелу ў фестывалі запрошаны каля 30 пеўчых калектываў з Балгарыі, Польшчы, Расіі, Румыніі, Францыі і Украіны, а таксама дзіцячыя, свецкія і царкоўныя хоры з розных рэгіёнаў Беларусі. Іх майстэрства ацэніць аўтарытэтнае журы пад кіраўніцтвам святара і кампазітара Андрэя Бандарэнкі.

У адрозненне ад ранейшых, у рамках цяперашняга фестывалю пройдуць Дзень хрысціянскай паэзіі, "круглы стол" па пытаннях сучаснай праваслаўнай культуры, выставы прафесійных і самадзейных мастакоў. На канцэртных пляцоўках Мінска, сталічнай вобласці і старажытнага Полацка, у вайсковых часцях і дзіцячых дамах адбудуцца музычныя сустрэчы. Чакаецца, што гасцямі свята стануць каля 10 тысяч прыхільнікаў царкоўнага песнапення.

Завершыцца VI міжнародны фестываль праваслаўных песнапенняў 7 кастрычніка на плошчы Якуба Коласа ў Мінску. Тут пад адкрытым небам адбудзецца канцэрт перазвону і вялікі спектакль. У гэты ж дзень у Беларускай дзяржаўнай філармоніі пройдзе цырымонія ўзнагароджвання пераможцаў.

Марат ГАРАВЫ.

Выбухнуў газ...

Чатыры чалавекі пацярпелі ў выніку выбуху на дачы ў садаводчым таварыстве "Буравеснік", што побач з вёскай Чырвоны Бор Брэсцкага раёна.

Выбух адбыўся 27 верасня пасля таго, як гаспадары запалілі вадагрэйны кацёл, які быў выраблены саматужным спосабам і запраўлены маслам невядомага паходжання. У выніку гаспадыня дачы, жыхарка Брэста 1972 года нараджэння, атрымала апёкі 22 працэнтаў цела, яе 60-гадовая маці — 19 працэнтаў. Мужчына 1974 года нараджэння дастаўлены ў бальніцу ў цяжкім стане. У яго глыбокія апёкі 45 працэнтаў цела і шок.

Падобная трагедыя адбылася ў мінулым месяцы ў вёсцы Абяроўшчына Камянецкага раёна. У кватэры аднаго са шматкватэрных дамоў у выніку ўцечкі газу адбыўся выбух (гаспадыня самастойна прыладзіла шланг да газапровода, бо за няўплату газ у кватэры быў адключаны). Двое пацярпелых памерлі ў бальніцы ў той жа дзень. Праз тыдзень памёр пажылы мужчына з першага паверха, які на час выбуху знаходзіўся на лесвічнай пляцоўцы. Некалькі дзён таму памерла гаспадыня кватэры, у якой было абпалена ўсяго 15 працэнтаў цела.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Унікальны комплекс для выходжвання неданошаных нованароджаных

Унікальны комплекс для выходжвання неданошаных нованароджаных уведзены ў эксплуатацыю ў радзільным доме ў Бабруйску. Кошт абсталявання ацэньваецца ў 120 тысяч долараў ЗША.

Актыўны ўдзел у набыцці і ўстаноўцы абсталявання бралі Міністэрства аховы здароўя Беларусі, Бабруйскі гарвыканкам і фірма "Джэс" са Швейцарыі. Галоўны ўрач радзільнага дома Ала Пшанічная атрыманае абсталяванне назвала "казкай". Паводле яе слоў, толькі за 7 месяцаў бягучага года ў радзільным доме з'явіліся больш за 40 неданошаных немаўлят.

Канстанцін УВАРАЎ.

Ці можна змяніць псіхалогію чалавецтва?

Мінчанін Валерый Патапаў, фізік па адукацыі (скончыў БДУ ў 1964 годзе), сцвярджае, што ім створана тэорыя і тэхналогія, якія дазволяць змяніць псіхалогію чалавецтва.

Размова ў яго канцэпцыі ідзе, па-першае, аб неабходнасці пабудовы тэарэтычнага фундаменту, які ставіць інтэлект у аснову жыцця; па-другое, аб стварэнні механізмаў, якія даюць чалавецтву магчымасць развіваць інтэлект, а не ствараць стэрэатыпы; па-трэцяе, аб пераарыентацыі адказнасці з дзяржавы (грамадства) на грамадзяніна (асобу).

Работа Валерыя Патапава з'явілася своеасаблівым адказам на заключэнне першага прэзідэнта Рымскага клуба Аўрэліа Печэі, якое ён зрабіў у сваёй кнізе "Чалавечыя якасці": "Сфармуляваўшы агульную тэорыю матэрыі, чалавецтва так і не знайшло часу заняцца стварэннем агульнай тэорыі жыцця". У гэтай кнізе і іншых публікацыях клуба праводзіцца аналіз стану планеты і сцвярджаецца, што калі чалавецтва не зможа змяніць свае якасці, гэта значыць псіхалогію, то яно, безумоўна, загіне ў гэтым стагоддзі.

Рымскі клуб — няўрадавая арганізацыя, створаная ў 1968 годзе. Яна аб'ядноўвае 100 вядомых вучоных, грамадскіх дзеячаў, эканамістаў, бізнесменаў, кіраўнікоў і былых кіраўнікоў дзяржаў усіх пяці кантынентаў, перакананых у тым, што будучыня чалавецтва не прадвызначана раз і назаўсёды і што кожны чалавек можа штосьці зрабіць для паляпшэння жыцця на Зямлі.

Мікалай ГРАЧУХА.

НУ И НУ!

Шесть видов обмана безработного

В этой заметке хочу поделиться опытом и рассказать о подводных камнях, с которыми сталкиваются претенденты на получение рабочего места на сегодняшнем рынке труда. Заинтересованному читателю полезно будет познакомиться с распространенными видами обмана, к которым прибегают наши далеко не всегда сознательные работодатели. При этом следует помнить, что неуспех притязающего на конкретное место имеет положительную сторону: открывает новые возможности в дальнейшем поиске. Поэтому к неудачам, уважаемый читатель, отнеситесь философски и наберитесь терпения. Раньше или позже ваше место вас найдет.

Итак, вид обмана №1, самый распространенный в 2001 году. В телефонном разговоре с вами потенциальный работодатель задает набор стандартных вопросов, в том числе и не имеющих прямого отношения к трудовой деятельности. После чего обещает или просит связаться с ним в названный срок. Чем отдаленнее дата, тем менее вероятен деловой контакт с этим руководителем. Будьте уверены: он набирает банк данных о кандидатах, а при существующем избытке кадров вероятность получить именно это место намного меньше единицы. Выбор претендента у этого начальника проводится по формальным признакам и заочно. Или вообще "методом тыка". Он выбирает анкету, а не работника. Так делают руководители фирмы "Д.", которая находится в центре Минска. Предварительную беседу с людьми здесь считают излишней. Поэтому если и решитесь участвовать в конкурсе, то добейтесь встречи. И помните, что на этом варианте останавливаться нельзя. Ищите дальше.

Вид обмана №2. Этот вид обмана встречается реже первого. Сначала все идет гладко и подозрительно легко: вы встречаетесь с руководителем и после короткого разговора Вас обещают взять. Но окончательное решение о приеме на работу переносится на некоторое время. Это должно вас насторожить: скорее всего работодатель с вами хитрит. Он тоже набирает банк данных, а вас прибегает про запас. К этому виду обмана прибегают в одном производственном предприятии по проспекту Ф.Скорины. Для искателей мест рецепт тот же: ищите дальше.

Вид обмана №3. Он не нов, но размах получил в последние годы. Суть его проста: вы претендуете на место, вам обещают, но тянут. Ждут. Это объявлен конкурс на догадливость и щедрость. Эту тактику используют в организации, расположенной в Партизанском районе. Здесь умеют устроить парад специалистов с целью сочетания общественных и личных интересов. Не отстает от них и предприимчивая дама с улицы Карла Маркса. И дама из военного городка... Однако в этом случае, кроме того, что дача взятки — криминал, следует помнить и то, что устроители подобных мероприятий продают и заведомо непродаваемые места. Рецепт без изменений.

Вид обмана №4. К нему прибегают руководители, решившие зачислить вас в свой штат. Он заключается в том, что при первом разговоре вам называют завышенную цифру вашего месячного заработка (это делается и в объявлении). От нанимателя требуйте показать штатное расписание и расчетно-платежные ведомости по зарплате. Отсутствие реакции на ваши слова со стороны работодателя должно вас насторожить. Если при этом в приказе о приеме на работу фигурирует формулировка "с окладом, согласно штатному расписанию", то вас уже обманули. Этот вид лжи директор предприятия "И." даже не считает обманом.

Вид обмана №5. Сюда можно отнести уловки вашего будущего руководителя, направленные на сокрытие от вас информации о том, какой неблагополучный участок работы вам предлагается. И если там возможен криминал, берегитесь. Лицам таких профессий рекомендуется по возможности более подробно ознакомиться с будущим участком работы, а в дальнейшем действовать обдуманно в рамках правового поля. Если уже устроились, не поленитесь подыскать другое место для перехода.

Вид обмана №6. Безработным женского пола приходится сталкиваться еще с одной жульнической ситуацией: возможный работодатель ищет в одном лице работника и "даму" для себя. Любопытно, что на наличие такой установки уровень образования не влияет. Периодически создают себе кадровые проблемы коммерсант с улицы Шишкина и директор фирмы "О.". Если вы доверили трудовую книжку такому работодателю, у вас всегда есть шанс молча найти новое место.

Вот неполный перечень подводных камней, с которыми каждый неизбежно сталкивается в процессе плавания в акватории рынка труда. Позвольте пожелать вам попутного ветра в паруса и успешных маневров!

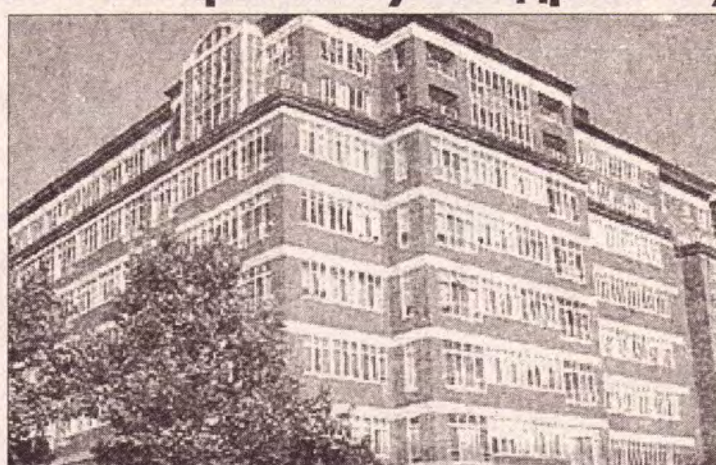
С.КАРАФФА.
Художник Владимир ЧУГЛАЗОВ,
г. Брест.

Врагом Америки бен Ладена сделала неудачная любовь

А его братья и сестры живут и здравствуют в США

Бен Ладен обитает в Лос-Анджелесе, в двухэтажном розовом особняке с 13 спальнями по соседству с Расселом Кроу и Джулией Робертс, всего в нескольких кварталах с домами бывшего президента Рональда Рейгана и легенды Голливуда Лиз Тейлор. Правда, зовут его не Усама, а Ибрагим. Но он сводный брат "террориста № 1" и самого разыскиваемого в мире человека.

Пока Америка готовится к большой охоте на Усаму, его многочисленные родственники скрываются от прессы за оградами имений в престижнейших районах Калифорнии, Массачусетса и Флориды. К ним у властей нет претензий. Они — законопослушные американцы, проклинающие изгоя семьи Усаму.

В этом бостонском доме живут сестра и два брата "террориста № 1".

В детстве "террориста № 1" дразнили муллой

"Отец перевернулся бы в гробу, если бы он у него был, — говорит Ибрагим бен Ладен. — Но он просто сгинул, и с этого, кажется, начались несчастья нашей семьи". Шейх Мохаммед бен Ладен разбился на своем самолете в окрестностях Джидды в 1970 году. За его штурвалом сидел американский пилот.

Отец нынешнего главного врага Америки основал 5-миллиардную строительную империю бен Ладенов, перебравшись в Саудовскую Аравию из Йемена и установив близкие отношения с королевским двором. За два года до смерти его сделали министром дорожного строительства страны. У шейха было 10 жен и 53 ребенка. "Он завел множество американских друзей, а его дети любили Америку, — вспоминает жена одного из пилотов бен Ладена-старшего Грейс Уэллмэн. — Братья Усамы Салим и Хали приходили в наш дом, переодевались в джинсы, брали гитару и играли рок-н-ролл". Закомплексованного и набожного Усаму Салим и Хали игнорировали и дразнили муллой. Он был презренным 17-м сыном шейха и его не слишком любимой сирийской жены, которую в семье именовали "рабыней".

Перед тем как объявить джихад, Усама ходил по борделям

Став студентом, Усама на время приобщился к радостям цивилизации. Он часто навещал столицу Ливана, которая считалась "Парижем Востока". Научился пить, ходил по борделям и дрался из-за женщин.

Но гражданская война 1975 года в Ливане показалась ему карой Аллаха за разврат. Война в Афганистане указала ему поле боя с неверными.

Есть и еще одна хорошо известная версия, объясняющая происхождение яростной ненависти Усамы к Америке. На ее достоверности настаивает бывший эксперт госдепартамента по проблемам борьбы с терроризмом Лэрри Джонсон. По его словам, бен Ладен пережил крайне неудачную любовь к американке из Чикаго, жившей в Бейруте.

Из-за детских болезней детородные органы Усамы остались недоразвитыми. Американка попросту высмеяла его в их первую ночь. С тех пор бен Ладен завел четырех жен, наплодил два десятка детей, но так и не избавился от комплексов.

Мирные бен Ладены шлют жен и детей в Швейцарию

Так или иначе, с начала 80-х годов клан бен Ладенов стал чураться Усаму, как чумы. "Теперь мы очень, очень дальние родственники. Оставьте нас в покое!" — прокричал мне в телефонную трубку один из обитателей дома Ибрагима бен Ладена. После смерти отца Усама получил полагающуюся ему часть наследства в 80 миллионов долларов. Посвятив себя джихаду, он не забывал о бизнесе, увеличив свой капитал до 300 миллионов.

Теперь полиция Бостона на всякий случай выставила 24-часовую охрану у роскошного дома с апартаментами стоимостью в миллион долларов, смотрящего окнами на городской порт. В городе, из которого люди Усамы угнали два принесенных в жертву самолета, живут его сестра и два брата. Сюда же наведываются два племянника, обучающихся в престижной юридической школе при Гарвардском университете. Несколько лет назад Гарвард принял пожертвование в 2 миллиона долларов от клана бен Ладенов — на исследование истории ислама.

Законопослушные американцы, имеющие несчастье быть родственниками главного врага их страны, могли бы напомнить, что это власти США в 80-е годы во имя борьбы с коммунизмом лелеяли Усаму, растили, вооружали и обучали его фанатиков-головорезов, которые сплели теперь всемирную террористическую сеть. Но мирные бен Ладены лишь испуганно прячутся за стенами роскошных американских особняков и, дождавшись возобновления полетов, шлют за границу в спокойную Швейцарию до лучших времен, как всегда, многочисленных жен и детей.

Андрей КАБАННИКОВ,
("КП")

БОЛЬ

Летась у Нью-Йорку,

на 110-м паверсе небачоса, якога ўжо няма...

...У той дзень было хмарна, і, падняўшыся на 110-ы паверх вежы Сусветнага гандлёвага цэнтра ў Нью-Йорку, каб палюбавацца зверху вялізным горадам, мы ўбачылі: дальнія і блізкія кварталы мегаполіса ахутаны шэрай дымкай. Але ўсё роўна захоплівала дух, і было адчуванне велічнасці ўбачанага, гордасці за справу таленавітага разуму і ўмелых чалавечых рук, якія ўзвялі такі магутны лес гмахаў да самага неба.

Потым мы яшчэ не раз — ужо ў іншае, яснае і сонечнае надвор'е — бывалі на назіральнай пляцоўцы гэтага небачоса на Манхетэне. Але зараз чамусьці больш згадваецца менавіта першая сустрэча, калі нават хмарнасць не магла прыцьміць уражанні ад незвычайнага відовішча. Магчыма, таму зараз і я, і мае сябры, з кім мы тады вандравалі па Злучаных Штатах, літаральна ашаломленыя жудаснай трагедыяй варварскага, фантасмагарычнага знішчэння будынкаў Сусветнага гандлёвага цэнтра разам з тысячамі бязвінных ахвяр: службоцаў, хто толькі пачынаў тут свой звыклы працоўны дзень, іх дзелавых партнёраў з усяго свету, турыстаў, хто на той момант апынуўся ў вежы. А яшчэ — сотняў пасажыраў тых "Боінгаў", што трапілі ў рукі забойцаў-тэрарыстаў, і пажарных, якія бясстрашна, цаной уласных жыццяў, ратавалі іншых.

Сэрца абліваецца крывёю: магутная і прыгожая, добрая і дзівосная краіна Амерыка зведала ўсю жудаснасць Дантава пекла. Нам, беларусам, якія перажылі шмат бедаў на сваім шляху, гэтая маштабная трагедыя не дае спакою. Глыбока спачуваем сем'ям загінуўшых, іх блізкім. Бядуем па незнаёмых людзях, як па сваіх родных.

Многія амерыканцы за час турнэ нашага фальклорнага гурта па Штатах — а яно доўжылася ажно тры месяцы, мы пабывалі ў вялікіх і малых гарадах, у сельскай глыбінцы — паспелі стаць нам сябрамі, шчырымі і сардэчнымі. Наш маленькі ансамбль паўсюдна сустракалі з такой прыветнасцю і цікавасцю, нават энтузіязмам, што слёзы ўдзячнасці нагортваліся на вочы. І нашы землякі-беларусы ў далёкай краіне, і карэнныя жыхары ўсяляк стараліся выказаць нам сваю сімпатыю, перадавалі для чарнобыльскіх дзетак лекі і падарункі, гаварылі, што мы прывезлі ім за акіян часцінку Беларусі. Такое не забываецца.

...Калі здарылася нечуваная бяда ў самым сэрцы Нью-Йорка, я адразу патэлефанаваў у ЗША. Пачуў у трубцы знаёмы і такі родны голас Стасі Сумскай — ён дрыжаў ад плачу. Жанчына, якая знайшла прытулак далёка ад радзімы, памятае гібельны жах і полымя 1941-га на Бацькаўшчыне. І вось зноў, ужо ў трэцім тысячагоддзі, увачавідкі — разбурэнні, смерць, адчай. І Сцяпан Міровіч, які год таму ў сябе на Манхетэне сустракаў наш гурт абдымкамі, беларускімі песнямі і... сапраўднымі дранікамі, не хаваў смутку і жальбы. Але ён ўпэўнены: гора яшчэ больш аб'ядноўвае добрых людзей. І ў Беларуска-Амерыканскім цэнтры, што ў горадзе Саут-Рывер, штат Нью-Джэрсі, таксама былі ў роспачы. Але пры гэтым не забыліся перадаць прывітанне буда-кашалёўскім дзеткам — артыстам тэатра "Бераг белых буслоў", створанага, дарэчы, пры падтрымцы беларусаў, што жывуць у Амерыцы. "Беражыце Беларусь, Мікола", — так і стаіць у мяне у вушшу.

На здымку (злева направа) Мікола Котаў, Людміла Колін і Антон Вараб'ёў.

У першы ж дзень амерыканскай трагедыі мы з сябрамі і маленькімі артыстамі з Гомельшчыны, з якімі я працую, пабывалі ля амбасады ЗША ў Мінску, паклалі кветкі памяці, а ў царкве запалілі свечкі смутку. Яны, упэўнены, гараць і ў царкве святой Еўфрасінні Полацкай і Жыровіцкай Божай Маці далёка за акіянам, у краіне, ахутанай смуткам, але асветленай верай у непераможнасць Дабра і Стваральнай сілы.

Душэўнай вам моцы і поспехаў ва ўсім, дарагія амерыканскія сябры! І хоць мне цяжка ўявіць, што таго высачэзнага будынка, на 110-м паверсе якога яшчэ год таму я стаяў побач з нашай мілай перакладчыцай і гідам Людмілай Колін і маім сябрам па фальклорным ансамблі Антонам Вараб'ёвым, ужо не існуе, я веру: жыццё пераможа смерць.

Мікола КОТАЎ,
навуковы супрацоўнік Навукова-даследчай лабараторыі беларускага фальклору Белдзяржуніверсітэта.

КЛУБ ФОТАВАНДРОЎНІКАЎ

У Швейцарыі нават жабы прываблiваюць турыстаў

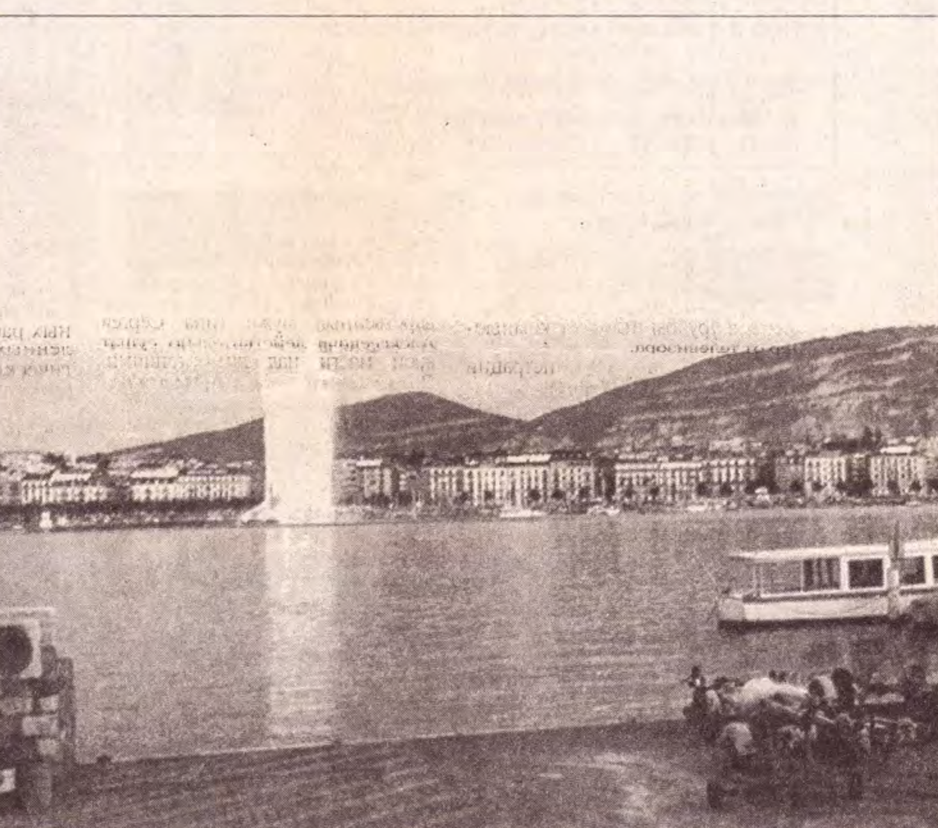
Не, знакамітыя балотныя спявачкі не скачуць з дахаў на галовы замежных валацуг, яны сядзяць у каменным выглядзе каля ўваходу ў некаторыя крамы (на здымку). Цікава, але ад такіх мясцовых "прысмакаў" наведвальнікаў у гэтых крамах становіцца не менш, а нават нашмат больш. Можа, нейкая настальгія па балоце?

У элегантнай швейцарскай жамчужыне Жэневе на вуліцах можна пачуць як мінімум чатыры мовы, а колер скуры яе жыхароў і гасцей мяняецца — ад скандынаўскага беласнежнага да вугальнага паўднёва-афрыканскага. Шпацыруючы па найпрыгажэйшай жэнеўскай набярэжнай увечары, можна ўбачыць не толькі агні багатых банкаў і шыкоўных крамаў, але і найбуйнейшы ў Еўропе фантан (на здымку), а за ім у больш далёкай перспектыве — найвысачэйшую гару Францыі Мон Блан: яе белы да рэзі ў вачах пік літаральна свеціцца на гарызонце.

Пакідаючы гэты цудоўны куток Сусвету, турысты кажуць: "О рэвуар, Жэнеў. Жё тэм!" — "Пакуль, Жэнева. Я цябе кахаю!"

Дзівіўся Швейцарыі з фотаапаратам Алесь СІЛІЧ.

ЛІСТЫ ЗА КРАТЫ

ВЫ — СЯРОД ТЫХ, ХТО Б'ЕЦЦА ЗА НАШУ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ

АД РЭДАКЦЫІ.

Чытачы ўжо ведаюць: нядаўна з чарговай — колькі іх ужо было — адсідкі вярнуўся наш шаноўны калега, вядомы праваабаронца і грамадскі дзеяч, дэпутат Вярхоўнага Савета 13-га склікання Валерый Аляксеевіч Шчукін. Вярнуўся, што і казаць, схуднелы і змарнелы, з падарваным здароўем: апошні "курорт" за кратамі быў для вопытнага "сядзельца" самы доўгі і цяжкі: 92 дні зняволення, у тым ліку 76 — у жорсткім жодзінскім СІЗа. Апошнія 20 дзён правёў у карцэры. Яго пазбаўлялі сну, выпрабоўвалі холадам. Намагаючыся маральна прынізіць вязня, яму састрыглі знакамітую сівую бараду.

Але зламаць духоўна такога непахіснага, перакананага змагара за новую Беларусь нікому не дадзена. Ён выйшаў з вязніцы пераможцам, з горда ўзнятай галавой і ўсмешкай на твары: у таго, у каго ёсць чалавечая годнасць, мужнасць і сумленне, адняць іх — у адрозненне ад барады, якая, вядома, справа нажыўная — проста немагчыма!

Душэўнай і фізічнай сілы вынесці выпрабаванні Валерыю Аляксеевічу надавала вера ва ўласную праваату, падтрымка родных, блізкіх, шматлікіх сяброў — знаёмых і незнаёмых. Дзесяткамі лістоў (а ў месца заключэння дайшлі далёка не ўсе пасланні з волі) была завалена камера, дзе ўтрымліваўся, па судовым вызначэнні, палітычны "хуліган", а ва ўспрыняцці многіх грамадзян — сапраўдны герой нашага часу. Мы лічым, што чытачу было б цікава пазнаёміцца хаця б з невялікай часткай гэтых лістоў, якія гавораць самі за сябе сваёй цеплынёй, спагадай і душэўнай падтрымкай.

Праўда, у таўшчэзным стосе, прывезеным Валерыем Аляксеевічам з Жодзіна, ёсць адно-адзінае, якое гучыць рэзкім дысанансам сярод усіх астатніх. Дасланае ў пажоўклым канверце без пазначэння імя і адрасу адпраўшчыка, з кароткім подпісам "Вася" на лістку, яно выклікае агіду сваёй беспардоннай грубасцю, злосцю і цынізмам. А яшчэ — невытлумачальнай палахлівасцю невядомага аўтара: "истинный моряк", як ён сябе называе, чамусьці страшэнна баіцца свайго сабрата па службе, былога марака Шчукіна, нават калі той — у ізаляцыі за турэмнымі сценамі...

Схіляю перад Вамі сівую галаву

Паважаны Валерый Аляксеевіч, добры дзень!

Піша Вам зусім незнаёмы чалавек з вёскі, як кажуць, звычайны абывацель. Толькі гэты "абывацель" пільна сочыць за Вашым здароўем, Вашай барацьбой за правы чалавека на карысць нашай агульнай Бацькаўшчыны, бо яна адна ў нас, у нашых дзяцей і ўнукаў. Я хоць і на дзесяць гадоў старэйшы за Вас, але нізка схіляю перад Вамі сваю сівую галаву — за Вашую мужнасць, непахіснасць, за той здабытак, які Вы несяце нашай Радзіме ў яе трагічны час.

Вы — прыклад сапраўднага афіцэрскага гонару і мужнасці.

Я ўпэўнены, што мой унук, які пойдзе ў беларускае войска праз дзесяць гадоў, будзе вучыцца мужнасці не толькі на прыкладах Аляксандра Матросава і Мікалая Гастэлы, але і на прыкладзе нашага сучасніка і суайчынніка Валерыя Шчукіна.

Мікола ЖУК,
капітан у адстаўцы, сябра Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі.
в.Шэні Пружанскага раёна.

Злу никогда не справиться с добром

Здравствуйте, Валерий Алексеевич!

Ваше дело — это дело самоуважения, дело чести.

Многие сейчас понимают неправильность существующей системы, точнее сказать, антизаконность, процветающую в нашей стране. В то же время эти многие бездействуют, в том числе, признаюсь, и я. Пока моя активность проявляется только в том, что я никогда не скрываю свою точку зрения, если ею кто-то интересуется, пытаюсь своего сына воспитывать добрым человеком.

Вы — тот человек, который противостоит злу. Вы очень смелый человек. Я очень рада, что в наше время есть такие люди! И пока существует наша Вселенная, злу никогда не справиться с добром.

Людмила МИРОНЧИК.
г.Шклов.

Послать бы цветы...

Валерий Алексеевич, у меня растут чудные цветы, по метру вымахали. Так бы хотелось послать их Вам туда, в тюрьму, чтобы стало теплее средь холодных каменных стен...

С уважением
Мария Иосифовна СЕРЖАН.
Минск.

Мы з Вамі

Вітаю Вас як мужнага чалавека, сапраўднага змагара за дэмакратыю, за беларускую мову і за незалежнасць Беларусі, дастойнага афіцэра.

Заўсёды захапляюся Вашай дзейнасцю — праваабарончай, журналісцкай, дэпутацкай. Вы з'яўляецеся прыкладам для мужчынаў Беларусі, і не толькі яе. Вы не скарыліся антынароднаму рэжыму нават за кратамі.

Мы з Вамі!

Жыве Беларусь!

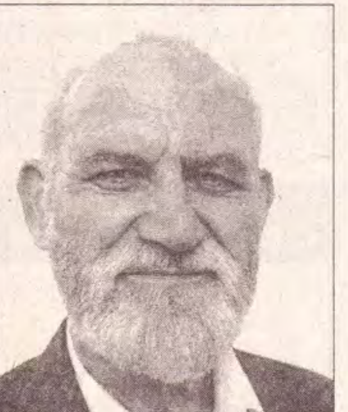
Анатоль ГРЫЦКЕВІЧ,
прафесар, доктар гістарычных навук, капітан у адстаўцы, прэзідэнт міжнароднага грамадскага аб'яднання "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына".
Мінск.

Любим и верим

Решила написать Вам пару строчек. Может, хоть немного Вам станет веселее и не так одиноко. Мы с Володей почти каждый день вспоминаем Вас. Я молю Бога (хоть Вы и не верующий), чтобы сохранил Вам здоровье, и мечтаю о том дне, когда мы станем свободными людьми.

Мы Вас любим и ждем!

Зоя и Володя КУДИНОВЫ.
г.Ивацевичи.

У нас — свая музыка

Нягледзячы на тое, што нас бясконца вучаць спяваць з чужога голасу, мы ўсё адно не будзем, як бы нас да гэтага ні змушалі. Нашая, сапраўдная беларуская музыка выйдзе на шырокія прасторы і загучыць па ўсёй Еўропе галасамі, роўнымі ўсім іншым. У ёй будзе годна гучаць і Ваш голас.

З вялікай павагай да мужчынскага ўчынку Д.ПАДБЯРЭЗСКІ.
Мінск.

Поражает Ваше мужество

Дорогой Валерий Алексеевич!

Здравствуйте!

Мы Вас любим. Очень. Такими людьми, как Вы, Беларусь должна гордиться! Значит, очень плохи дела у правителей, раз Вы за решеткой. Может, вспомните такой эпизод: мой взрослый сын подошел к Вам во время демонстрации в Минске и попросил Вас сфотографироваться с ним. Теперь у нас, кроме фотографий из "Народной воли", есть и любительские снимки с Вами.

Многие наши соседи тоже восхищаются Вами. То, что Вам сбрили роскошную бороду, жаль, но это не смертельно, правда?

Да хранит Вас Бог.

С уважением
Любовь Ивановна КРУПЯНСКАЯ
и вся моя семья — 5 человек.
Гродно.

Расправа над Вамі ніколі не будзе даравана

Вельмі шаноўны сп.Валеры!

Не праходзіць і дня, каб Вашыя сябры не згадвалі Вас. Бо час зараз цікавы, напружаны, і Вас не хапае. Расправа над Вамі — паслядоўным прыхільнікам негвалтоўнага супраціву тыраніі — ніколі не будзе даравана служкам рэжыму.

Ваш прыклад — гэта прыклад для моладзі і для ветэранаў.

Ад імя кіраўніцтва БНФ "Адраджэньне" — Ю.ХАДЫКА.

Готовы помочь чем угодно

Пишет Вам из города Климовичи семья Алановых: Лариса Ефимовна и Александр Сергеевич.

Вы не слишком-то там грустите. Это мы должны грустить, что за тюремной решеткой оказался не преступник, а порядочный человек. Знайте, мы всегда будем Вам рады и готовы помочь чем угодно в любую минуту, днем и ночью.

Если требуется посылка, деньги, почтовые конверты, бумага, пишущие стержни, мыло, зубная паста и прочее-прочее, пишите нам не стесняясь.

С уважением
Лариса и Саша Алановы.
г.Климовичи.

Хочу, чтоб мой сын был таким

Мне 52 года. Одна воспитываю сына. Ему 17 лет, он очень хороший парень. За последние десять лет от государства я не получила ни копейки на его содержание.

Политикой не занимаюсь, но Вами горжусь. Очень хочу, чтобы и мой сын был таким же мужественным, надежным. Не лакеем, не совком, не быдлом. От таких, как Вы, Валерий Алексеевич, зависит будущее наших детей, внуков.

Мой отец родился в 1904 году, прожил 84 года. Участвовал в трех войнах. Ничего хорошего в жизни не видел. Тяжело работал в колхозе, носил кирзачи, телогрейку. Я тоже ничего хорошего не видела. Вечный спутник нашей жизни — страх. Но Вы, Валерий Алексеевич, нравственный, бесстрашный человек. Вы преодолели в себе страх. Вы и без бороды — настоящий Дед, личность!

Пусть бережет Вас Бог!

Марина С.
Минск.

Ваша змаганне патрэбна Беларусі

Піша Вам Тамара Храпавіцкая з горада Паставы Віцебскай вобласці. Мне 38 гадоў, працую настаўніцай гісторыі, сыну 14 гадоў. Выхоўваю яго на прыкладзе такіх людзей, як Вы. І Вы самі, і тое, што Вы робіце, вельмі патрэбна нашай Беларусі. Вы — сапраўдны патрыёт, наш гонар і сумленне. Можа, таму з асаблівай жорсткасцю і здзекуюцца з Вас маючыя ўладу. Сваёй барацьбой за дэмакратыю, за правы чалавека Вы не даяце магчымасці паўтарыць сёння 37-ы год.

Мая сям'я, мае бацькі і бацькі мужа ў думках з Вамі. Трымайцеся!

З павагай
Тамара ХРАПАВІЦКАЯ.
г.Паставы.

Офицерская честь существует!

Уважаемый Валерий Алексеевич!

Внимательно слежу за Вашей политической и общественной деятельностью, читаю Ваши публикации в прессе. Ваша честность, порядочность, принципиальность и уважение к людям не могут не вызывать восхищения! Благодаря Вам я теперь знаю, что понятие "офицерская честь" существует и в наше время, что и в Беларуси есть люди, для которых права человека (любого человека) являются тем, ради чего можно жертвовать своим здоровьем, благополучием и вообще посвятить себя этому.

Я считаю Вас, наряду с В.Быковым, С.Алексиевич и другими замечательными людьми, честью нации. Надеюсь, что мы будем жить в свободной европейской стране.

С огромным уважением и наилучшими пожеланиями — С.ВОРОБЬЕВ.

P.S. Кожнае з двух дзесяткаў лістоў Валерыю Аляксеевічу ад Алы Пятроўны Клімавай, маці дэпутата Вярхоўнага Савета Андрэя Клімава, які ўсё яшчэ пакутуе за кратамі, заканчвалася нязменным: "Держитесь! До встречи на свободе!".

Валерый Шчукін — на свабодзе. Але і для яго, і для нас усіх, яна — адносная. За сапраўдную яшчэ трэба змагацца!

СПАРТЫЎНЫ АГЛЯД

Мёд, дзёгаць, фартэль, прычэп...

Беларускія каманды па-ранейшаму мусяць праводзіць свае хатнія матчы на выездзе

Мы неяк прызвычаіліся да гэтай ненармальнай з'явы. Хранічны недахоп сродкаў вымушае тых жа, напрыклад, гандбалістаў практычна ў кожным сваім міжнародным старце карыстацца такім вось сумным "ноу-хау", што практыкуецца толькі ў нашым спорце. Але гэта не так кідаецца ў вочы, таму што пасля аднаго-двух тураў у розыгрышах розных еўрапейскіх кубкаў яны, прайграўшы, даволі хутка завяршаюць сваё выступленне. А вось як быць баскетбалістам гродзенскай каманды, якая, здаецца, і грошы мае на паездкі, але ўсё роўна вымушана прымаць гасцей на пляцоўцы замежнай краіны — літоўскага Алітуса?

З якімі цяжкасцямі лепшы клуб "Гродна — 93" усё ж трапіў у спіс удзельнікаў прэстыжнага турніру Паўночна-Еўрапейскай баскетбольнай лігі, колькі каштавала здароўя яго "прабіццё" былому губернатару Гродзенскай вобласці Аляксандру Дубко, міністру беларускага спорту Яўгену Ворсіну, — і ўсё кату пад хвост. Не, гродзенцы прымуць удзел у чэмпіянаце ПЕБЛ, дзе сустрэнуцца два разы, на папярэднім этапе з камандамі "Энергія" — Германія, "Хонка" — Фінляндыя, "Адэса" — Украіна, "Сконта" — Латвія, "Калеў" — Талін, "Палонія" — Варшава, "Олівер" — Германія, "Аліта" — Латвія. Але першыя два стартавых паядынкі супраць эстонцаў і фінаў падапечныя Аляксандра Барысава згуляюць не дома, як запісана ў календары.

Справа ў тым, што Гродна аказалася непадрыхтаваным да спаборніцтваў такога высокага рангу. Дагэтуль не набыты спецыяльны памост, няма нават баскетбольных шчытоў, адсутнічае дамоўленасць на тэлетрансляцыі і гэтак далей. Хаця спартыўнае кіраўніцтва вобласці добра ведала пра гэта загадзя, а новы "галава" Гродзеншчыны Уладзімір Саўчанка даслаў у аргкамітэт факс, што горад гатовы прыняць вялікі баскетбол. Выходзіць, схлусіў?

Як там будзе далей, справа цёмная. Набудуць і ўсталююць гродзенцы гэты самы памост, ці не — іх турботы. Толькі здарылася так, што свята, да якога рыхтаваліся таксама аматары баскетбола ўсёй рэспублікі, сарвалася. Чаго ж тады было марнаваць столькі часу, моцы, прасцей кажучы, дурыць мазгі таму ж камісару Лігі Шарунасу Марчулёнісу? Гулялі б сабе паціху ў чэмпіянаце рэспублікі і не высоўваліся. А так атрымліваецца, што нам пайшлі насустрач, а мы зноў выкінулі фартэль. Вядома ж, страціць рэпутацыю вельмі лёгка. Відаць, нам да гэтага не прывыкаць. І, як заўжды, можам без цырымоніі сапсаваць любую бочку мёду.

Чэмпіён Еўропы па трак-трыяле мінскі МАЗ-"Яравіт" з кожным стартам пацвярджае свой высокі клас і набывае ўсё больш пашаны

Не сталі выключэннем і міжнародныя спаборніцтвы, якія праходзілі ў мінулыя выхадныя пад Мінскам — апошні этап чэмпіянату Садружнасці. Некалькі год таму кар'ер Ленінскі, што пад Стайкамі, наведвалі каля сотні тысяч мінчан. Тады беларускія спартсмены толькі марылі аб поспехах на гэтым чэмпіянаце і першынстве Еўропы. Але вынікі былі сціплымі. Зараз у катэгорыі S-4 ім ужо няма роўных.

Двойчы лепшымі ў Старым свеце станавіўся экіпаж Пятра Орсіка і Дзмітрыя Кнігі. У сёлетнім сезоне іх добра падтрымалі сябры па камандзе Сяргей Крук і Дзмітрый Запарошчанка, віцэ-чэмпіёны кантынента. Крыху слабей выступае яшчэ адзін наш экіпаж (Віктар Маскоўскіх — Андрэй Рудніцкі, катэгорыя S-3), але і ён мае шмат перамог на міжнароднай арэне.

Здавалася, увага да трак-трыялу з боку жыхароў сталіцы і Мінскага раёна павінна была расці ледзь не з геаметрычнай прагрэсіяй: перамога каго-небудзь з аўтазаводцаў была гарантаванай. Але нечакана аказалася, што інтарэс да цікавага відовішча ў параўнанні з мінулымі гадамі значна скараціўся. Не дапамагло нават і новаўвядзенне — карусельная гонка, якая надае больш дынамікі ў спаборніцтвах. Арганізатары былі ўпэўнены, што гледачоў не страцяць, але выйшла наадварот. Хочацца ім параіць падумаць, якім чынам набыць іх значна больш. Пакуль, на жаль, аргкамітэт зноў дэманструе няўменне рабіць сапраўднае шоу, якое прывабіла б усіх.

А мы віншуем МАЗ — "Яравіт" з паспяховым заканчэннем чарговага сезона і жадаем перамог у будучым.

Жаночая зборная Беларусі па таэквандо заняла 5-е месца на кубку Еўропы ў Хельсінкі

Нашы дзяўчаты рэальна прэтэндавалі на медаль, але не змаглі зрабіць той самы апошні крок да яго, прайграўшы француженкам. Не першы раз таленавітай камандзе крыху чагосьці не хапае, каб узысці на п'едэстал. Новы від спорту толькі набірае тэмп і таму сустракаецца са шматлікімі аб'ектыўнымі, і не толькі, складанасцямі на сваім шляху.

Напрыклад, Міністэрства спорту Беларусі павінна ў гэтым сезоне прадаставіць зборнай для трэніровак у час збораў 3670 чалавекадзён. Замест гэтага галоўная каманда краіны атрымала толькі 140... А гэта вельмі ўплывае на майстэрства. Бюджэт, запланаваны на гэты алімпійскі від спорту (у ім разыгрываюцца 12 камплектаў узнагарод), скараціўся на працягу дзевяці месяцаў ледзь не ў тры разы. Толькі некалькі разоў лепшыя спартсмены маглі з'ездзіць за кошт дзяржавы на абавязковыя для Федэрацыі буйныя міжнародныя спаборніцтвы. Каб сэканоміць, дабіраліся не самалётам альбо цягніком, а звычайным аўтобусам. Так танней!

І вось зараз не знайшлося грошай нават на аўтобус. Тады галоўны трэнер Анатоль Ліхадзіеўскі вымушаны быў пасадзіць усіх членаў каманды і аднаго суддзю ў асабісты аўтамабіль ды везці іх у зусім не блізкую Фінляндыю. Можаце сабе ўявіць, у якім фізічным стане знаходзіліся нашы дзяўчаты напярэдадні паядынкаў! Тут некалькі дзён патрэбна было толькі яшчэ ногі распрамляць, а не падымаць іх у паядынках!..

Цікава, што бліжэйшыя суседкі фінаў шведы, якіх нашы, дарэчы, без усялякага адпачынку " прыбілі" ў першым крузе з лікам 3:1, прыляцелі на Кубак на самалёце, хаця маглі б скарыстацца таксама асабістым транспартам.

Былі ў зборнай Беларусі яшчэ, на першы погляд, невырашальныя пытанні перад самым ад'ездам, але іх зноў, у каторы раз, аператыўна вырашылі дырэктар РВШСМЕ Валерый Дубаневіч і прэзідэнт Федэрацыі таэквандо Алег Меджытаў...

Напрыканцы кастрычніка чэмпіянат свету пройдзе ў Паўднёвай Карэі. І калі Ліхадзіеўскі зноў надумае везці мужчынскую і жаночую зборныя на турнір, дык павінен ужо зараз паклапаціцца аб бензіне і купіць сабе прычэп. Ды і ехаць ужо трэба. Шлях няблізкі...

Уладзімір ДАЎЖЭНКА.

ПРА КАСТРЫЧНІК

Ад Пакрова (14 кастрычніка) трэба даваць сена карове.

Гром у кастрычніку — зіма без снегу, а навальніца — кліча зіму марозную.

Калі 9 кастрычніка дождж са снегам — у студзені могуць тройчы быць адлігі, сонечна і цёпла — чэрвень будзе дажджлівы і халодны.

Калі 13 кастрычніка снег не выпадзе, зіма не скора настане, а калі 14 кастрычніка вецер з усходу падзьме — будзе халодная і марозная зіма.

Калі снег выпадзе да 14 кастрычніка — зіма не хутка настане.

Калі да палавіны кастрычніка з бярозы лісце не ўпала, то снег ляжа позна.

Калі ў сярэдзіне кастрычніка падзьмуць моцныя вятры — зіма халоднай будзе.

Калі ў кастрычніку лістапад прайшоў хутка — то чакай хуткай сцюжы, а зіма будзе суровай; калі ж лісце застаецца зялёным і доўга трымаецца на дрэвах, — зіма будзе кароткая, з невялікімі маразамі.

Кастрычнік — месяц кахання. З даўніх часоў на Белай Русі ў гэты час, пасля заканчэння восеньскіх работ, вяселлі гулялі.

Калі ў першыя дні кастрычніка з вышыні даносіцца звонкі кліч гусіных і жураўліных чародаў, патрэбна чакаць хуткага наступлення доўгай і халоднай зімы.

Не выпадзе снег у першай палове кастрычніка — не будзе яго й да сярэдзіны студзеня.

Непагодны кастрычнік — да ўраджаю, а туманы ў лістападзе — да позняй вясны.

У кастрычніку для грыбнікоў радасць апошняя — збіраюць радоўкі, чарнушкі, казлякі, зелянушкі, сыраежкі, валнушкі.

Сабраў А.РУСЕЦКІ.
("Дзень за днём").

Мысли в рифму

Символичность
Сперва расправа над гербами,
А после... дело за горбами.

Указ
Что б не взбунтовался весь народ,
Следует заткнуть голодным рот.

Дань мастерству
Умер палач,
А клиенты — в плачь...

Дирижеру
Маэстро, не свирепствуйте за пультом,
Свирепые подвержены инсультам.

Памятка холуям
Став холуём, будь им сполна,
Иначе грош тебе цена.

За что боролись...
Приходила смерть и за большевиком,
Не с косою, а с серпом и молотком...

Божья кара
Киллер за все расплатился сполна —
Сонный сгорел от окурка спьяна.

Зазывала
Народ на баррикады зазывает,
А сам туда явиться забывает.

Памятка журналисту
Осторожнее с памфлетом,
Если цензор с пистолетом.

О хоровом пении
Народ, лишенный голоса, наверно,
И гимн споет фальшиво и неверно...

Попустительство фортуны
Фортуна наделяет булавою
Тех, у кого неладно с головою.

Для пользы дела
Делец использует друзей,
Как повар уток и гусей...

Анатолий ЦЫРКУНОВ.

ЧАСТНЫЕ ОБЪЯВЛЕНИЯ
ПРОДАЮ
Лошадь рабочую
Тел.: 215-38-71

Вторник, 2 октября

БТ

06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.10 Новости.
09.15 **"Морская полиция".** Сериал.
10.00 Арсенал. Программа об армии.
10.25 Стадион.
11.00 **"Человек моря".** Сериал.
11.45 Фильмы братьев Люмьер (Международный французский канал).
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 Г.Макарова в мелодраме **"Осенние сны"** ("Беларусьфильм").
14.20 Док.сериал "Сокровища мировой культуры"(Германия).
15.15 "Приятного аппетита, дети!" Док. сериал для детей (Международный французский канал).
15.30 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей (Международный французский канал).
15.40 **"Маленькие Эйнштейны".** Сериал для детей (Германия).
16.05 "Пять чудес".
16.15 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 **"Морская полиция".** Сериал (Австралия).
18.20 Зона Икс.
18.30 Док.фильм "Театральная провинция".
18.55 Худ.фильм **"Собаки не рожают кошек".** (Международный французский канал).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 **"Человек моря".** Сериал.
22.30 Спорт-курьер.
22.40 Ток-шоу "Дела житейские".

ОРТ

08.00, 17.00 Новости.
08.15 **"Земля любви".** Телесериал.
09.15 **"Каменская".** Телесериал. **"Стечение обстоятельств".** 2-я серия.
10.20 "С легким паром!"
10.50 "Библиомания".
11.00, 14.00 Новости (с сурдопереводом).
14.15 "Один дома".
14.35 "Царь горы".
15.00 **"Цыган".** Телесериал. Заключительная серия.
16.00 "Большая стирка".
17.25 "Спасатели. Экстренный вызов".
18.00 **"Земля любви".** Телесериал.
19.00 "Слабое звено". Телеигра.
20.00 "Время".
20.30 "Пятый угол".
21.40 "Кремль-9". "Последний день Сталина".
22.30 "Ночное "время".
23.00 "Цивилизация".
23.35 Сериал **"Угол атаки".**

РТР

8.00, 10.00, 19.00 "Вести".
08.15 **"Семейные тайны".** Телесериал.
09.10 "Диалоги о животных".
10.30 **"Санта-Барбара"** (США). Телесериал.
16.00, 22.00 "Вести + Подробности".
16.30 Теннис. Международный турнир "Кубок Кремля-2001".
18.00 **"Воровка".** Телесериал.
19.35 "Местное время". "Вести-Москва".
19.55 "Русский телевизионный роман". **"Семейные тайны".** Телесериал.
20.55 Документальный фильм "Один день в сентябре".
22.30 "Местное время". "Вести-Москва".
22.45 Детектив **"Шах королеве бриллиантов".**
00.30 Дневник Международного турнира по теннису "Кубок Кремля-2001".
01.00 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач.
07.05, 11.30, 17.30, 23.00 "Новости культуры".
07.30 Комедия **"Медведь".**
08.15 Музыка барокко в Патриарших палатах Московского Кремля.
08.40 "Игра на палитре в четыре руки".
09.15 "Золотой пьедестал".
09.40 "Обезьяний остров". Документальный фильм.
10.20 "В вашем доме".
11.00 "Мальчик-с-пальчик", "Слон и моська". Мультфильмы.
11.45 **"Демидовы"** (Свердловская киностудия, 1983). Художественный фильм. 2-я серия.
13.00 В.Шукшин. "Миль пардон, мадам!" Исполняет — Михаил Ульянов.
13.30 "Вместе с Фафалей".
13.45 "Дело житейское".
14.15 "Власть факта".
14.30 Теннис. Международный турнир "Кубок Кремля-2001".
15.00 Новости.
15.10 Теннис. Международный турнир "Кубок Кремля-2001".
16.00 "Сценограмма".
16.30 "Российский курьер".
17.00 "Сверхнаука". "В микромире".
17.50 "Дворцовые тайны". "Китайский дворец в Ораниенбауме".
18.15 "Цитаты из жизни". Академик Георгий Арбатов.
18.55 "Спокойной ночи, малыши!".
19.10, 20.30 Концерт Государственного камерного оркестра "Виртуозы Москвы" и камерного оркестра "Солисты Москвы".
20.05 Документальный фильм.
21.25 Комедия **"Медведь".**
22.30 "Форма".
23.20 Программа передач.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сегодня.
05.15, 06.20, 13.25, 17.40 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.40 Наши любимые животные.
05.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
06.45, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
07.25 Наши любимые животные.
07.55 Сериал **"Дальнобойщики".**
09.25 "Большой секрет для маленькой компании".
10.25 Путешествия натуралиста.
11.25 **"Будни и праздники Серафимы Глюкиной".** 2-я серия.
13.50 Ток-шоу "Просто Марина".
15.30 Сериал **"Салон красоты".**
16.40 Сериал **"Скорая помощь".**
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал **"Дальнобойщики".**
20.00 Алчность.
21.55 Сериал **"Скорая помощь".**
23.30 Гордон.

TV-6

05.45, 14.35, 17.40, 00.30 Дорожный патруль.
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 Сейчас.
06.10, 06.40, 07.10 День за днем.
07.40 Тушите свет.
07.50 Назло.
08.25 Детектив **"Сыщик",** 1-я серия.
09.40, 12.20, 14.25 Телемагазин в Минске.
10.25 Сериал **"Улицы разбитых фонарей".**
11.30 Катастрофы недели.
13.20 Сериал **"Женщина с характером".**
14.50 100 чудес света. "Остров гигантских медведей".
16.35 Сериал **"Бандитский Петербург".**
18.50 Сериал **"Бандитский Петербург".**
20.30 Тушите свет.
20.45 Сериал **"Улицы разбитых фонарей".**
22.00 Грани.
22.40 Фильм-катастрофа **"Щупальца".**

СТВ+RenTV

15.00 Новости СТВ.
15.15 Кулинарные рецепты от ресторана "Лесной".
15.30 **"Мурашки".** Сериал.
16.00 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
16.30 "Икс-мен". Мультсериал.
16.55 "Чертенок". Теленовелла.
18.00 Новости СТВ.
18.15 Международные спортивные новости на СТВ.
18.30 "Здравствуйте, доктор!"
18.45 "Автопанорама".
19.00 Информационно-аналитическая программа "Тема дня".
19.10 "Премьер-парад. Столичный". Юмористическая программа.
19.15 "Вечарница".
19.30 Триллер **"Кидалы".**
21.45 **"Подозрение".** Сериал.
23.00 Новости "СТВ — 24 часа".
23.30 "Виртуальный мир".
23.45 Драма **"Влияние гамма-лучей на рост маргариток".**
01.45 Музыкально-развлекательная программа "Ночной разговор с Алексеем Лушниковым".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by
http://nv.promedia.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. Кнорына, 50. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 41 600 экз. Заказ № 778.